

ชื่อเรื่อง : การพัฒนากระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” สอนภาษาไทยโดยยึดผู้เรียน
เป็นสำคัญ : กรณีศึกษาวิชารรณคดีแบบฉบับ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง

ผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์สนธิ สัตย์โยภาส

สถาบัน : สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

การวิจัย เรื่อง การพัฒนากระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” สอนภาษาไทยโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ : กรณีศึกษาวิชารรณคดีแบบฉบับ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” (F.S.C. Teaching Process) ขึ้นใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชารรณคดีแบบฉบับที่เรียนด้วยกระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” ของกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลองครั้งนี้ ได้แก่นักศึกษาปีที่ 4 วิชาเอกภาษาไทยของคณะเอเชีย-แอฟริกา มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง ปีการศึกษา 2543 (คศ.2000) จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แนวการสอนวิชารรณคดีแบบฉบับ แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชารรณคดีแบบฉบับ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” และแบบประเมินลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของกระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน”

การจัดเก็บข้อมูลกระทำโดย ผู้วิจัยดำเนินการสอนนักศึกษากลุ่มทดลองตามแนวการสอนวิชารรณคดีแบบฉบับเป็นเวลา 1 ภาคเรียน แล้วทดสอบนักศึกษากลุ่มดังกล่าวด้วยแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชารรณคดีแบบฉบับ พร้อมกับให้นักศึกษากลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” ที่ใช้สอนวิชารรณคดีแบบฉบับ จากนั้นจึงส่งแบบประเมินลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของกระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” ที่ใช้สอนวิชารรณคดีแบบฉบับ ไปขอรับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา จำนวน 14 ท่าน แล้วจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชารรณคดีแบบฉบับของกลุ่มทดลองด้วยค่าสถิติร้อยละ นำผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการสอน

“สร้างอนาคตร่วมกัน” ของกลุ่มทดลองไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าระดับความคิดเห็นเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าร้อยละ นำผลการตอบแบบประเมินลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ชี้ชัดผู้เรียนเป็นสำคัญของกระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” ของผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าระดับการประเมินเป็นค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า การวิจัยครั้งนี้ได้กระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” ซึ่งมีลำดับการสอน 9 ขั้นตอน คือ การคาดหวัง รับผิดชอบต่อชีวิต ปัญหาของผู้เรียน ค้นหาคำตอบ ละครคนแนะนำทางแก้ปัญหา สร้างวิสัยทัศน์ ปฏิบัติตามแผน สร้างองค์ความรู้ และประมวลผลการเรียนตามลำดับ กระบวนการสอนดังกล่าวสามารถพัฒนาการเรียนรู้วิชา วรรณคดีแบบฉบับให้แก่กลุ่มทดลองให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 78.57 และอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 21.43

นักศึกษาในกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อขั้นตอนการจัดการจัดการเรียนการสอนของกระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” อยู่ในระดับชอบถึงชอบมาก ($\bar{x}=3.21-3.50$) ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาประเมินลักษณะการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยชี้ชัดผู้เรียนเป็นสำคัญของกระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 87.50

The data collection was done by the researcher teaching the experiment group according to the course outline for our semester. Then the learning achievement test was held at the end of the course along with the questionnaire to find the attitude towards the teaching process. Then the questionnaire form for the learning activities using child-centered were sent to 14 students to complete. All the data were analyze by percentage to find the level of the learning achievement of the experiment group. The mean (\bar{x}), the Standard Deviation (S.D) and the percentage are also used to analyze the questionnaires and the conclusion focus on the learning activities using child-centered approach.

The finding is that the F.S.C teaching process which consists of the nine steps: 1. The Expectation, 2. The Time line, 3. The Learners' misery, 4. The Problem Tree, 5. The Mimicry-show, 6. The Creative Visions, 7. The Learning Plan, 8. The Comanized Poikos and 9. The Final Assessment, create the development of the learning process of the experiment group. It shows the high level of the learning achievement at 78.57 percent of all the students and 21.43 percent are at the fair level.

Topic : The Development of Teaching Process, "Future Search Conference", in Thai Teaching Using Child-Centered Learning : A Case Study on Classic Literature for the Bachelors' Degree Students of Beijing Foreign Language University.

Researcher : Assoc. Prof. Sanit Sattayopat

Institution : Rajabhat Institute Chiang Mai

Abstract

The research "The Development of Teaching Process, 'Future Search Conference', in Thai Teaching Using Child - Centered Learning : A Case Study on Classic Literature For the Bachelors' Degree Students of Beijing Foreign Language University.", aims to develop the process of Future Search Conference Teaching Process for the activity management in teaching and learning Thai using child - centered approach. It also aims to study the learning achievement on the Classical Literature Course. The students of the experiment groups were taught by the F.S.C Teaching Process.

The experiment group are the 14 fourth-year Thai Major students of the Asia-Africa Faculty, Beijing Foreign Language University, academic year 2000. The instrument used are the course outline on the Classical Literature course, the achievement test, the questionnaires on the attitude towards the teaching process and the evaluation forms on the learning activities using child-centered approach.

The data collection was done by the researcher teaching the experiment group according to the course outline for one semester. Then the learning achievement test was used at the end of the course along with the questionnaires on the attitude towards the teaching process. Then the evaluation forms on the learning activities using child-centered were sent to 14 experts to consider. All the data were analyze by percentage to find the level of the learning achievement of the experiment group. The mean (\bar{X}), the Standard Division (S.D) and the percentage are also used to analyze the questionnaires and the evaluation forms on the learning activities using child-centered approach.

The finding is that the F.S.C teaching process which consists of the nine steps : 1. The Expectation, 2. The Time line, 3. The Learners' misery, 4. The Problem Tree, 5. The Mimicry-show, 6. The Creative Visions, 7. The Learning Plans, 8. The Committed Folios and 9. The Final Assessment, create the development of the learning process of the experiment group. It shows the high level of the learning achievement at 78.57 percent of all the students and 21.43 percent are at the fair level.

Moreover the students in the experiment group like the steps of the F.S.C learning activities most, ($\bar{x} = 3.21 - 3.50$). And the 14 experts also agree with the steps of the F.S.C learning activities at highest level, 87.50 percent.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ดำนิยมโดย

ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

ผู้อำนวยการสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา

ประธานคณะกรรมการด้านการศึกษาฯ สถาบันปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาสภาการศึกษา

ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์

ผู้อำนวยการสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำนิยม

เมื่อกล่าวถึงงานวิจัยซึ่งเป็นแวดวงที่ผมคลุกคลีมาโดยตลอด ผมมักอดไม่ได้ที่จะมองลึกไปถึงความทุ่มเททำงานหนักของผู้วิจัยที่ต้องลงทุนลงแรงเพื่อนำมาซึ่งข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สังเคราะห์ อภิปรายผล กลายเป็นองค์ความรู้ใหม่เพื่อออกสู่สายตาประชาชนและเป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่นเดียวกับงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนากระบวนการสอน ‘สร้างอนาคตร่วมกัน’ เพื่อสอนภาษาไทยโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ : กรณีศึกษาวิทยารวมคคีแบบฉบับ สําหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง” ของท่านรองศาสตราจารย์ สนิท สัตโยภาส เล่มนี้ ที่สะท้อนถึงการลงทุนลงแรงของผู้วิจัยอันนำมาซึ่งผลงานอันมีคุณค่าต่อสังคม ทั้งยังสะท้อนถึงลักษณะชีวิตแห่งการเป็นนักคิดของผู้เขียนที่เก็บสะสมเอาประเด็นที่ได้รับจากการรับเชิญไปสอนที่ต่างประเทศ มานำเสนอในรูปแบบงานวิจัยได้อย่างน่าสนใจ

กระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” เป็นวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีประโยชน์ในการสร้างผู้เรียนให้รู้จักการแก้ปัญหา รู้จักสร้างวิสัยทัศน์ รู้แนวทางปฏิบัติ และนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนยุคใหม่ จึงนับได้ว่าเป็นการสอนที่มีคุณค่านอกเหนือไปจากการฝึกฝนความรู้ความสามารถของผู้เรียนในด้านวิชาการ ซึ่งนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีในวิชาวรรณคดีแบบฉบับ

นวัตกรรมการสอนของท่าน รศ. สนิท นับว่าเป็นนวัตกรรมใหม่ที่ได้นำกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างอนาคตร่วมกัน (F.S.C) มาใช้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งได้มีส่วนบูรณาการให้ครู อาจารย์ นักวิชาการ ได้มองหาวัตกรรมใหม่ที่นำมาจากเทคนิคอื่นที่ไม่ใช่เพียงเรื่องการเรียนการสอนมาก่อน เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนของผู้เรียนให้ดีขึ้น ทั้งในแง่ลักษณะชีวิตและด้านความรู้ความสามารถ

ผมมีความชื่นชม และสนับสนุนผลงานวิจัยชิ้นนี้ของท่าน รศ. สนิท สัตโยภาส เพราะเป็นงานที่สามารถคาดหวังผลลัพธ์ได้ว่าจะมีส่วนอย่างยิ่งในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และลักษณะชีวิตของผู้เรียนให้ดีขึ้น ที่สมควรที่ครู อาจารย์ นักวิชาการจะได้อ่าน เพื่อจุดประกายในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนแบบใหม่ต่อไป

ศ.ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

ผู้อำนวยการสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนากระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” เพื่อสอนภาษาไทย โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ : กรณีศึกษาวิทยารวมคดีแบบฉบับสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง สำเร็จลงได้ด้วยการสนับสนุน อำนวยความสะดวกตลอดจน ช่วยตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จาก ศาสตราจารย์เหมิง ไหน่ฟาง อธิการบดี มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง และศาสตราจารย์ชีว ชูเกี้ยน หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย ตลอดจนคณาจารย์ในภาควิชาภาษาไทยของคณะเอเชีย-แอฟริกา มหาวิทยาลัยต่างประเทศปักกิ่ง แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 ท่าน ที่ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิพากษ์เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณศาสตราจารย์ ดร. กรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ และคณะ รวม 14 ท่าน ที่ช่วยออกแบบประเมินลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอขอบคุณ รศ.วรรณวดี น้าคั่งทอง อธิการบดีสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ที่ช่วยแนะนำการ วิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่องนี้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งยังอนุมัติเงินอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้และ ขอขอบคุณนางสาวฉวีรัฐยานี สมมาเกตุ ที่ช่วยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลข้อมูล จนแล้วเสร็จลง ด้วยดี

คุณงามความดีที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ขอมอบเป็นเครื่องอุทิศแด่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้อุปการคุณทุกท่านที่กล่าวไว้ข้างต้นทุกๆ ท่านด้วย

สนธิ สัตโยภาส